

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport
Opublikowano: środa, 15, styczeń 2025 15:09
Piotr Majoch
Odsłony: 1202

Wojewoda Wielkopolski: nauczycieli ubiegających się o przyznanie pomocy zdrowotnej nie można "prewencyjnie" ostrzegać odpowiedzialnością za składanie fałszywych zeznań.

Wojewoda pochylił się nad uchwałą rady jednego z wielkopolskich powiatów, w której na mocy przepisów Karty Nauczyciela określono rodzaje świadczeń w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli, a także warunki i sposób jej przyznawania. Akt prawa miejscowego został przygotowany na podstawie upoważnienia z art. 72 ust. 1 wspomnianej ustawy. Rada powiatu utworzyła w formie załącznika oświadczenie o sytuacji materialnej wnioskodawcy, które miałyby wypełnić ubiegający się o przysługującą mu pomoc nauczyciel.

Uwagę organu nadzoru przykuło zakończenie załącznika, które stanowił znany z licznych innych, powszechnie wypełnianych wniosków, zwrot: "Świadomy (a) odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 233 § 1 Kodeksu Karnego, za zeznawanie nieprawdy lub zatajenie prawdy oświadczam, że powyższe dane są zgodne ze stanem faktycznym, co potwierdzam własnoręcznym podpisem".

Choć w naszym Dzienniku prawem karnym zajmujemy się raczej rzadko, warto pochylić się nad możliwością korzystania z jego przepisów w takich okolicznościach. Wojewoda wyraził zdanie, że wspomniany wyżej przepis kodeksu karnego nie może stanowić podstawy pociągnięcia nauczyciela do odpowiedzialności za złożenie fałszywego oświadczenia dla potrzeby otrzymania świadczenia udzielanego na podstawie uchwały organu prowadzącego (w opisywanym przypadku - rady powiatu). Przestępstwo składania fałszywych zeznań, które wg. organu powiatu miało stanowić podstawę prawnych konsekwencji za niezgodne z prawem oświadczenie, obejmuje wyłącznie postępowania sądowe oraz inne, prowadzone na podstawie ustawy. Do takiego kręgu wnioskowanie o przyznanie pomocy zdrowotnej nie należy.

Wojewoda powołał się w tym miejscu na tłumaczące istotę przepisu art. 233 § 1 k.k. orzeczenie Sądu Najwyższego, tj. postanowienie z 2 lutego 2004 r. (sygn. V KK 168/03). SN wyjaśnił, że przez postępowanie "inne, prowadzone na podstawie ustawy" rozumie się takie postępowanie, w którym ustawa stanowi, że zeznanie świadka służy za dowód w tym postępowaniu i - tym samym - uprawnia przyjmującego zeznanie do uprzedzenia świadka o odpowiedzialności karnej za nieprawdę. Wśród przepisów ustawy stosowanej w opisywanym przypadku, czyli Karty Nauczyciela, takich treści nie znajdziemy. Nie wynika z niej, aby oświadczenia o stanie majątkowym miały być traktowane jako dowody w sformalizowanym postępowaniu.

Czy w związku z tym taką szczególną formę i odpowiedzialność mogła zastrzec rada powiatu? Otóż, choć prawnokarny zakaz składania fałszywych zeznań rozciąga się także na niezgodne z prawdą oświadczenia, to aby do uświadamiania o konsekwencjach jego złamania był upoważniony organ jednostki samorządu terytorialnego, taki rygor musi wynikać z ustawy. Skoro Karta Nauczyciela go nie przewiduje, to organ samorządu ostrzegając nauczycieli przed odpowiedzialnością karną, narusza upoważnienie ustawowe.

W związku z tym, Wojewoda stwierdził częściową nieważność uchwały.

Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Wielkopolskiego z 18 grudnia 2024 r. (sygn. NP-II.4131.1.345.2024.7)

Źródło: [Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego](#)